

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ТА ПРАВО

Інформаційно-аналітичний огляд

Щоб отримувати огляди, надішліть листа з текстом
“отримувати weeklyupdates” на адресу office@rac.org.ua
Архів оглядів: <http://www.rac.org.ua/oglyad/informatsiyno-analitychnyy-oglyad>
© Ресурсно-аналітичний огляд “Суспільство і довкілля”

АКЦЕНТИ

ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Законопроект ([реєстр. № 8026](#) від 9 лютого 2018 року) щодо запровадження європейського досвіду про здійснення державного природоохоронного контролю сприятиме створенню більш ефективного механізму щодо припинення порушень вимог законодавства у сфері охорони довкілля та усуненню їх негативних наслідків.

Законопроект, розроблений Мінприроди, узгоджується з положеннями Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища. Він передбачає повномасштабну ревізію Кодексу України про адміністративні правопорушення у сфері охорони довкілля – зміни до більш як 50 статей пропонують суттєве посилення відповідальності за порушення природоохоронного законодавства

(зростання розміру штрафних санкцій, введення нових видів правопорушень у сфері охорони атмосферного повітря та водокористування). Як зазначив О. Семерак, штрафні санкції за різними статтями зростають у десятки, сотні а подекуди тисячі разів. Наприклад, штраф за засмічення лісів відходами для громадян складе 5100-8500 грн, а для посадовців - 8500-17000 грн.

Також значно розширено повноваження громадських інспекторів з охорони довкілля. Вони, серед іншого, матимуть повноваження складати протоколи про адміністративні порушення за засмічення лісів відходами, незаконні рубки, забруднення земель, браконьєрство, порушення правил охорони ПЗФ, знищення зелених насаджень в населених пунктах тощо. Такий підхід є виправданим, зважаючи на процеси децентралізації.

ПІЛОТНА РЕФОРМА ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНСПЕКЦІЇ

2 1 лютого 2018 року Кабінет Міністрів України [утворив](#) п'ять окружних екологічних інспекцій (Столична, Карпатська, Центральна, Поліська та Кримсько-чорноморська), ліквідувавши 12 територіальних органів Державної екологічної інспекції (ДЕІ) в окремих областях та регіонах. За [словами О. Семерака](#), Міністра екології та природних ресурсів України, округи сформовано за еколого-ресурсним та еколого-техногенним принципом.

Одночасно із ліквідацією 12 територіальних підрозділів, були внесені й зміни до штату апарату та територіальних підрозділів ДЕІ. У результаті, апарат ДЕІ було збільшено на 22 штатні одиниці,

а штат територіальних органів було відповідно зменшено. Якщо така зміна пов'язана із реформою ДЕІ, це може означати значне послаблення територіальних підрозділів. Водночас, це може також означати, що частину їх функцій (наприклад, контроль за найбільшими забруднювачами) буде передано в центральний апарат ДЕІ.

Ця реформа є пілотною і відбувається в рамках загальної концепції створення державної природоохоронної служби, яка має поглинути ряд інших контролюючих органів у цій сфері. Усього передбачається створення 10 окружних органів та 27 обласних інспекційних підрозділів.

ЦИФРА ТИЖНЯ

5

у разів
збільшилася площа лісових пожеж у 2017 році
в порівнянні з попереднім роком
(за даними Державного агентства лісових ресурсів)

УРЯД ОЦІНИВ ПРОГРЕС ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС У 2017 РОЦІ

Урядовий офіс з питань євроінтеграції [оприлюднив](#) Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2017 році. Звіт оцінює виконання завдань, передбачених Планом заходів на виконання Угоди, затвердженим 25 жовтня 2017 року. На даний момент План заходів все ще не був оприлюднений, тому важко сказати, виконання яких заходів оцінював Уряд.

Загальний прогрес виконання Угоди оцінений в 41%, в той час як в екологічній сфері прогрес становить 27%. Також подається оцінка виконання відповідно до суб'єкта виконання. Так, у сфері навколишнього природного середовища Верховна Рада України та ЦОБВ отримали по 27%, а для інших органів влади у 2017 році були відсутні зобов'язання.

Описова частина містить основні досягнення, питання, щодо яких проводиться робота, а також окремі сектори мають плани на наступний рік.

Серед сфер, де досягнуті конкретні результати, а не відображений процес їх досягнення, можна відзначити горизонтальне законодавство (Закон України про оцінку впливу на довкілля), водний сектор (підзаконні акти для впровадження принципу басейнового управління водними ресурсами, Закон України "Про внесення змін до Закону України про питну воду і питне водопостачання", ратифікація Угоди по Дністру, впровадження геопорталу "Водні ресурси України"), управління відходами (Національна стратегія управління відходами), промислове забруднення (Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок), зміна клімату (Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030

року та План заходів на її виконання). Звіт також вказує на розробку низки проектів нормативно-правових актів, які є надзвичайно важливими для тої чи іншої сфери. У цьому відношенні, зокрема, можна відзначити проект Закону України "Про системи моніторингу, верифікації та звітності щодо викидів парникових газів", проект Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2030 року, нова редакція Закону України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні ГМО".

Тим не менше, у звіті вказується низка проектів нормативно-правових актів, які ніби то розроблені, проте їх тексти не були оприлюднені чи обговорені з громадськістю.

Не може не дивувати той факт, що для окремих секторів у планах на 2018 рік не вказано жодних завдань, як от для атмосферного повітря, ГМО, промислового забруднення, відходів, або ж конкретних заходів для сектору охорони природи. Зі звіту зрозуміло, що у 2018 році планується зосередити увагу на секторі горизонтального законодавства – прийняття ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку", ухвалення змін до законодавчих актів щодо доступу до екологічної інформації, ухвалення Стратегії екологічної політики до 2030 року; у водному секторі передбачається формування довгострокової стратегії розвитку водного сектору; у сфері зміни клімату - проект Закону України "Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази". Проте, щоб зрозуміти точний перелік завдань на цей рік, необхідно ознайомитись з прийнятим у жовтні минулого року Планом заходів, який Уряд ніяк не може доопрацювати та оприлюднити.

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

"Я переконаний, що єдиний правильний шлях для України – це енергетична реформа. Наприклад, вона передбачає запровадження нових інструментів стимулювання зменшення викидів парникових газів, стимулювання модернізації виробництв, збільшення виробництва та споживання електричної енергії з відновлювальних джерел енергії, модернізацію електричних мереж та транспортної галузі. Це дозволить нам досягти такого бажаного і амбітного показника скорочення викидів CO₂ у 31-34% порівняно з 1990 роком."

*Остап Семерак, Міністр екології та природних ресурсів,
з виступу на Українському енергетичному форумі - 2018.*

ПОДІЯ МІСЯЦЯ

Постановою Кабінету Міністрів України №102 від 21.02.2018 р. «Питання реалізації Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища» ліквідовано 12 територіальних органів Держекоінспекції, а натомість створено 5 міжрегіональних територіальних органів, що працюватимуть у тестовому режимі.